

Uchwała Nr 60/2015
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 5 sierpnia 2015 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności w części Uchwały Nr X/32/2015 Rady Gminy Bodzechów z dnia 26 czerwca 2015 roku w sprawie sposobu poboru w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie następującym:

Przewodniczący: Zbigniew Rękas – Zastępca Prezesa Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Monika Dębowska Sołtyk (sprawozdawca), Iwona Kudła, Joanna Marczevska, Ireneusz Piasecki

na podstawie art. 18 ust.1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U z 2012r. poz. 1113 z późn. zm.) i art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.)

postanawia

stwierdzić nieważność w części Uchwały Nr X/32/2015 Rady Gminy Bodzechów z dnia 26 czerwca 2015 roku w sprawie sposobu poboru w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso tj.:

- § 1 ust. 3 i § 7 z powodu braku podstaw prawnych,
- § 2 z powodu naruszenia art. 3 ust. 1 i art. 6c ustawy z dnia 15 listopada 1984 r o podatku rolnym (tekst jedn. Dz.U z 2013 r. poz. 1381 z późn. zm.), art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2002 r. o podatku leśnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 465) i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.).

U z a s a d n i e

Uchwała Nr X/32/2015 Rady Gminy Bodzechów z dnia 26 czerwca 2015 roku w sprawie sposobu poboru w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 9 lipca 2015 roku. Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

W przedmiotowej uchwale Rada Gminy Bodzechów w § 1 ust 1 i 2 zarządziła pobór od osób fizycznych podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości w drodze inkasa i określiła inkasentów, zaś w § 5 ustaliła wysokość wynagrodzenia za inkaso. W § 1 ust. 3 znalazł się natomiast zapis, iż „w ramach zastępowstwa, dopuszcza się przeprowadzenie inkasa w danym obszarze działania, przez inkasenta z innego obszaru działania”.

Postanowienia zawarte w § 1 ust. 3 w/w uchwały wykraczają poza uregulowania zawarte w art. 6b ustawy o podatku rolnym, art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym i art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Zgodnie z tymi przepisami rada gminy posiada kompetencje do zarządzenia poboru podatków od osób fizycznych w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso, co Rada Gminy Bodzechów określiła w § 1 ust. 1 i 2 tej uchwały. Przepisy powyższe nie uprawniają natomiast do określenia szczegółowych zasad wykonywania przez inkasentów swoich obowiązków czy też wskazanie zobowiązań. Brak jest również innych uregulowań nadających organowi stanowiącemu gminy takich kompetencji. Zapisy zawarte w § 1 ust. 3 w przedmiotowej uchwale wykraczają poza kompetencje przysługujące radzie gminy, aby w uchwale, która stanowi akt prawa miejscowego, zawierać zapisy wykraczające poza normę ustawową.

Organy władzy publicznej do których zalicza się organy samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 7 Konstytucji RP działają na podstawie i w granicach prawa, mogą działać w granicach wyznaczonych przez normy prawne określające ich kompetencje, zadania i tryb postępowania, zatem tylko tam i o tyle o ile upoważnia prawo.

Podobnie brak jest uregulowań prawnych dających radzie gminy kompetencje do zobowiązania inkasentów do złożenia oświadczenia o materialnej odpowiedzialności za zebrane inkaso podatków, który to zapis rada przyjęła w § 7 badanej uchwały.

Kolegium uznało, iż należy przy tym zauważyć, że kwestie odpowiedzialności inkasenta za pobrane i nie wpłacone na rachunek bankowy podatki uregulowane zostały w art. 30 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz.U z 2005 r. Nr 8 poz. 60 z późn. zm.) i nie należy uregulowań tych przenosić do uchwały podejmowanej przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Z kolei w § 2 badanej uchwały Rada Gminy uchwaliła, że „Inkasenci są uprawnieni do pobierania podatków od osób posiadających majątek podlegający opodatkowaniu na obszarze ich działania”. Uchwalony zapis narusza art. 3 ust. 1 6c ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jedn. Dz.U z 2013 r. poz. 1381 z późn.zm.), art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2002 r. o podatku leśnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 465) i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.). Zgodnie z powyższymi przepisami stosowanymi odpowiednio podatnikami podatku rolnego, leśnego oraz od nieruchomości są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki, nieposiadające osobowości prawnej będące; właścicielami, posiadaczami samoistnymi, użytkownikami wieczystymi, posiadaczami nieruchomości lub ich części stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego. Określenie w podjętej uchwale, że inkasenci są uprawnieni do pobierania podatków od osób posiadających majątek podlegający opodatkowaniu zawęża ten krąg ustawowy podatników.

Ponadto analizowany zapis narusza art.6c ust.1 ustawy o podatku rolnym, zgodnie z którym osobom fizycznym, na których ciąży obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego oraz jednocześnie w zakresie podatku od nieruchomości lub podatku leśnego dotyczący przedmiotów opodatkowania położonych na terenie tej samej gminy, wysokość należnego zobowiązania podatkowego ustala organ podatkowy w tej samej decyzji (nakazie płatniczym). Nie jest więc na podstawie jednego nakazu płatniczego możliwe dokonanie wpłaty podatku np. od części gospodarstwa rolnego, w zależności na terenie którego sołectwa znajduje się dana część gospodarstwa rolnego. W takiej sytuacji nakazy płatnicze musiałyby być wystawiane na poszczególne części gospodarstwa rolnego w zależności od tego w której miejscowości się znajdują i który inkasent został przez radę gminy wskazany do poboru tego podatku, a takie działanie byłoby niezgodne z uregulowaniami ustawowymi.

Biorąc powyższe pod uwagę, Kolegium orzekło jak w sentencji.

P o u c z e n i e

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium